

PLASTIC?

PLASTIC = KUNSTSTOF

Plastic wordt ook wel 'kunststof' genoemd. Daarin zit het woord 'kunst' en dat betekent dat het door mensen is gemaakt. Inderdaad, net als een schilderij, beeld of gedicht. Alleen wordt plastic niet gemaakt in een atelier of op een zolderkamer, maar in een grote chemische fabriek. Het is dus kunstmatig - of met een moeilijk woord: synthetisch. En het is chemisch spul, vandaar de toevoeging 'stof'.

KNEDEN EN KLEUREN

Het woord 'plastic' is Engels. Zo spreken de meeste Nederlanders het ook uit, dus plès-tik. In België hoor je er beter in wat het betekent, want Vlamingen zeggen plas-tiéék. Een goede vertaling is: plastisch en dat betekent, kneedbaar. Plastic is trouwens alleen plastisch in de fabriek. Daar kunnen ze het in allerlei verschillende vormen gieten of persen. En ze kunnen er allerlei kleurstoffen doorheen mengen. Handig spul dus.

GEKUNSTELD

Plastic heeft één groot nadeel. Het spul is chemisch zo gekunsteld dat de natuur er niks mee kan. Geiten en wormen kunnen het eten, maar niet verteren. Ze worden er vaak ziek van. Zelfs schimmels en bacteriën krijgen het nauwelijks kapot. En die zijn toch aardig wat gewend.

FIJNE EIGENSCHAPPEN VAN PLASTIC:

- GOEDKOOP
- IN ALLE VORMEN
- IN ALLE KLEUREN
- VAN SUPERSOEPEL TOT KNOEPERHARD
- NIET ZWAAR
- WATERDICHT
- SMAAKLOOS

VERVELENDE EIGENSCHAPPEN VAN PLASTIC:

- BREEKT NIET AF
- GIFTIGE ROOK BIJ VERBRANDEN
- GEEFT VERVUILING
- ER ZITTEN VAAK GIFSTOFFEN IN

2 TYPES

Er zijn twee groepen plastics:

- THERMOHARDERS
- THERMOPLASTEN

Een thermoplast wordt bij verhitten zacht. Een thermoharder blijft hard, hoe warm je hem ook maakt. Thermoharders kun je dus niet onsmelten. Ze zijn daardoor niet te recyclen.

OP DE AARDE, UIT DE AARDE

Je kunt plastic maken van mais, graan of aardappels. En zelfs van melk of hout. En ook van aardgas is plastic te maken. Maar het makkelijkst maak je het van aardolie.

TOEVOEGINGEN

Aan plastic werden allemaal chemische stoffen toegevoegd. Niet alleen kleurtjes, maar ook vlamvertragers, weekmakers en ander spul. Sommige van die stoffen zijn giftig.

**IN 2020 WERD MEER DAN 99% VAN HET PLASTIC
GEMAAKT VAN AARDOLIE EN AARDGAS.**

Bram:

Aardolie?! Dat is toch
hartstikke verboden?

Dr. Buis:

Toen nog niet.

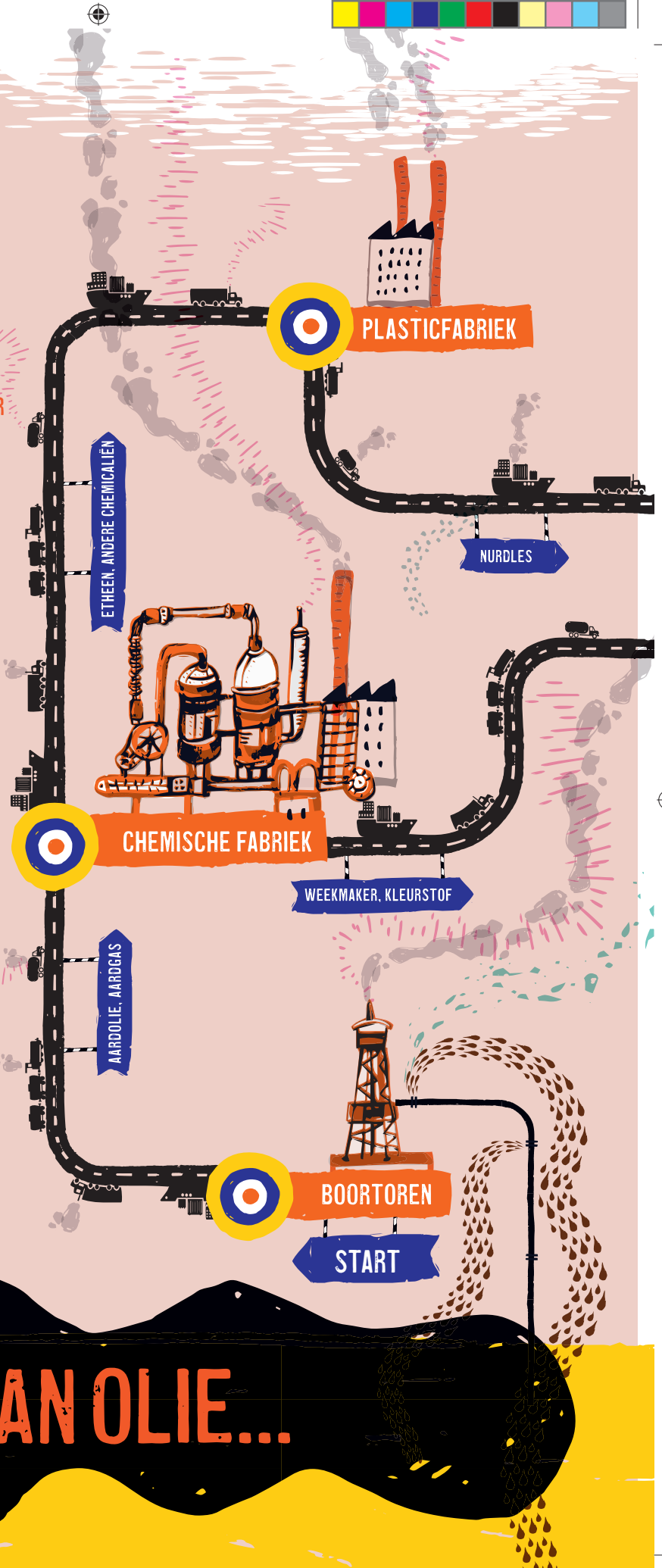
VEGAPLASTIC

Sommige fabrikanten uit het eind van de plastic tijd noemden plastic gemaakt van planten 'bioplastic'. De mensen die het kochten dachten dat het goed verteerbaar was; dieren en bacteriën waren het daar niet mee eens.

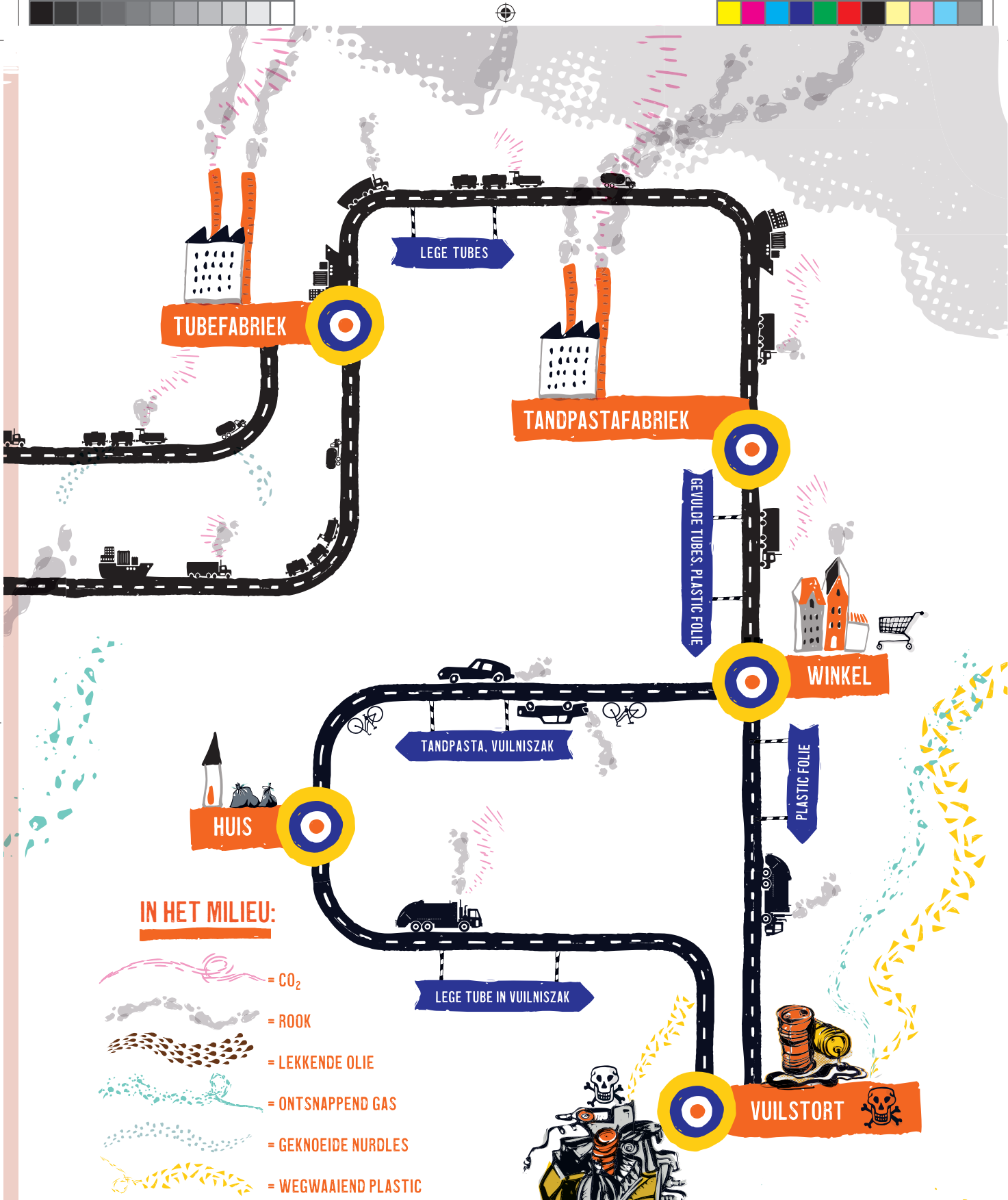
HIER ZIE JE HOE IN DE PLASTICTIJD PLASTIC WERD GEMAAKT, GEBRUIKT EN GEDUMPT. EN HOE OVERAL WERD GEDAMPT, GESPROEID EN GEKNOEID. JE VOLGT EEN TUBE VOOR TANDPASTA, VAN HET STROPERIGE BEGIN TOT HET ROKERIGE EIND.

PLASTIC KORRELTJES

In de plastictijd werden de meeste plastic spullen gemaakt van smeltbaar plastic (thermoplasten). Dat gebeurde in twee verschillende fabrieken. De eerste was de echte plasticfabriek. Die maakte van chemicaliën plastic korreltjes, elk kleiner dan een erwt en meestal doorzichtig. Die 'nurdles' gingen dan per schip, trein of vrachtwagen naar fabrieken die er plastic spullen van maakten. Daar werden ze gesmolten, vermengd met kleurstoffen en soms andere chemische stoffen en vervolgens in vormen gegoten of geperst.

VAN OLIE...

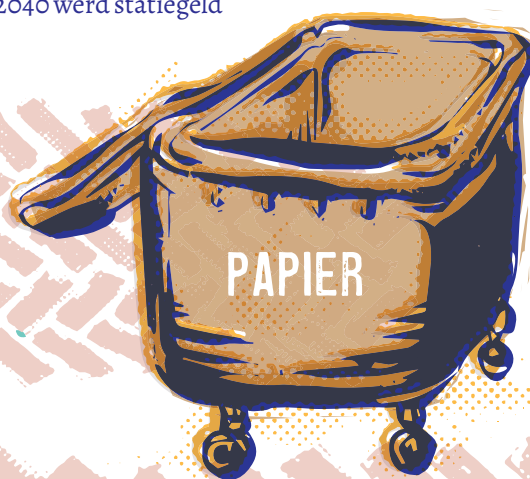
... TOT AFVAL

HET RECYCLE- DRAMA

In de plastictijd waren er duizenden verschillende soorten plastic. Bovendien had je veel verpakkingen en spullen waarin verschillende materialen met elkaar waren versmolten. Niet alleen verschillende plastics, maar ook aluminium, karton en noem maar op.

Rond 2020 waren in sommige steden wel aparte bakken voor plasticafval. Maar van dat plastic kon maar een klein deel gerecycled worden. En dan niet eens echt, want van het 'nieuwe' mengplastic werden eigenlijk alleen straatpaaltjes en parkbankjes gemaakt.

Er was wel een systeem dat we nu bijna overal voor gebruiken: statiegeld. Dan betaal je extra als je iets koopt en krijg je dat geld weer terug als je het weer inlevert. De mensen wilden dat best, maar de winkels en fabrieken niet. Die vonden het te lastig. Tussen 1990 en 2025 deden de fabrieken en winkels er alles aan om het tegen te werken. In 2040 werd statiegeld wereldwijd verplicht.

Mirjam:

Waarom maakten ze
in de plastic tijd zoveel
soorten plastic?

Dr. Buis:

Elke fabriek vond zijn eigen
plastic uit en het was voor andere
vaak verboden om diezelfde
soort te maken. Ze noemden dat
'patent'. Heel onhandig.

